

Eduskunnan
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Kuuleminen

5.11.2015 klo 10.30

Lausunto hallituksen esityksestä HE 27/2015 vp eduskunnalle laiksi Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry esittää pyydettyinä lausuntonaan hallituksen esityksestä metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamiseksi seuraavaa:

YLEISTÄ

Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain mukaan tietojärjestelmän julkisia tietoja voidaan teknisen käyttöyhteyden avulla luovuttaa metsätalouteen liittyvää kaupallista tai muuta hyväksyttävää tarkoitusta varten, jos maanomistaja on siihen antanut suostumuksen. Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, ettei suostumusta edellytetä, jos tiedot luovutettaisiin luoton myöntämistä tai valvontaa varten. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös luovutettujen tietojen käytöstä.

MTK näkemyksen mukaan metsien käyttö luoton vakuutena on olennainen osa niin metsä- kuin maatilatalouttakin. Käytäntö mahdollistaa mm. elinkeinon kehittämisen ja laajentamisen. Nyt esitettävä lakimuutos poistaa metsälakimuutoksen aiheuttaman riskin vakuusarvojen romahtamisesta.

Metsävaratietolainsäädännön, samoin kuin julkisten sähköisten järjestelmien tulee mahdollistaa metsien käyttö luoton vakuutena. Huomattava kuitenkin on, että kysymys on henkilötiedoista, ei julkisista tiedoista, joita koskevat niin henkilötietolaki kuin laki Suomen metsäkeskuksen metsävaratietojärjestelmästä.

MTK:n näkemyksen mukaan metsävaratietojen siirtämistä ja pitkäaikaista varastointia luottolaitoksissa ei tule sallia. Laissa tulee säätää pelkkä tarkastelu-oikeus tietoihin, muttei varsinaista tietojen luovutusta. Perusteluna tälle on tietojen pysyminen ajan tasalla ja siten luotettavuus luottopäätöksiä tai pantin arvoa määriteltäessä. Metsävakuudellisten luottojen laina-ajat saattavat olla suhteellisen pitkiä, esimerkiksi 20 vuotta tai poikkeustapauksissa jopa pidempiäkin. Tänä aikana metsän arvo saattaa muuttua merkittävästi.

MTK:n näkemyksen mukaan luoton myöntämistä ja valvontaa varten tapahtuva metsävaratietojen käyttö edellyttää voimassa olevaa luottihakemusta tai luottosopimusta, jossa metsät on ilmoitettu luoton vakuudeksi.

YKSITYISKOHDAT

8 §. Julkisten tietojen luovuttaminen teknisen käyttöyhteyden kautta

MTK:n korostaa, että metsänomistajaan yhdistettävissä tiedoissa on kysymys nimenomaan henkilötiedoista, ei julkisista tiedoista. Jos kysymys olisi julkisista tiedoista, lakimuutosta ei tarvittaisi. Pykälä ja sen otsikointi tulee korjata.

MTK:n näkemyksen mukaan tietojen käyttö/luovutus edellyttää voimassa olevaa lainahakemusta tai –sopimusta, jossa metsät ovat luoton panttina. Tästä tulee säätää ao. pykälässä esimerkiksi seuraavasti:

”Luoton myöntämistä ja luoton valvontaa varten tietojärjestelmän henkilötietoja voidaan teknisen käyttöyhteyden avulla käyttää vakuuden seurantaan ilman maanomistajan erillistä suostumusta, jos kyseisellä maanomistajalla on voimassa oleva luottihakemus tai –sopimus kyseisen rahoituslaitoksen kanssa. Hakemuksessa tai sopimuksessa metsät tulee olla määriteltynä luoton pantiksi.”

13b §. Luovutettujen tietojen käyttö

Lakiesityksen mukaan luovutettuja tietoja saa käyttää ainoastaan siihen tarkoitukseen, johon ne luovutettu. MTK pitää periaatetta erittäin tärkeänä.

Lakiesityksen mukaan tiedot saa luovuttaa ulkopuoliselle ainoastaan, jos siitä on säädetty laissa tai metsäkeskus on antanut siihen nimenomaisen luvan. MTK:n näkemyksen mukaan kyse on henkilötiedoista ja niiden käyttö ja luovuttaminen ulkopuolisille edellyttää aina maanomistajan nimenomaisen luvan.

LOPUKSI

Hallituksen kärkihankkeessa tavoitellaan metsävaratietojen tehokkaampaa käyttöä. Vaikka tavoite on hyvä, korostaa MTK kärsivällisyyttä. Muutokset metsävaratietojen käytössä tullevat vaatimaan metsätietojärjestelmään koskevan lain uutta päivittämistä.

MTK:n näkemyksen mukaan nyt tehtävän päivityksen jälkeen lain uuteen uudistamiseen ei pidä lähteä ennen kuin metsätiedoille asetettavat tavoitteet on linjattu ja EU:n uusi tietosuoja-asetus on valmis käytäntöön vietäväksi. Lisäksi tulevaa lainsäädäntöä valmisteltaessa tulee aina muistaa, että metsänomistajaan kytkettävissä olevat tiedot ovat henkilötietoja.

Vahva metsänomistajalähtöisyys metsävaratietojen käytön taustalla varmistaa metsätietojärjestelmän luotettavuuden eikä sitä saa missään tilanteessa vaarantaa

Marko Mäki-Hakola
Elinkeinopäällikkö, MTK